

NYÍRADONY VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL
4254.NYÍRADONY, ÁRPÁD TÉR 1.
TELEFON:52-203-692, 203-001, 204-300

Nyíradony Város Önkormányzata Polgármesterének

1/2021. (I.04.) határozata

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete:

a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ában foglalt rendelkezéseit figyelembe véve a határozat melléklete szerinti Nyíradony Város Önkormányzata 2020-2024 évre szóló gazdasági programját elfogadja.

Az előterjesztésben foglaltakat figyelembe véve az alábbi határozati javaslat elfogadását kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől.

Felelős: Tasó Béla polgármester
Határidő: folyamatos

Nyíradony, 2021. január 04.

Tasó Béla
polgármester

NYÍRADONY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA 2020-2024. ÉVRE SZÓLÓ GAZDASÁGI PROGRAMJA

BEVEZETŐ

A 2019. októberében létrejött képviselő-testület a település fejlesztési irányának meghatározása, a helyi szintű közszolgáltatások biztosítása, a helyi környezeti és gazdasági környezeti adottságok feltárására és kiaknázására, a városban élő lakosság életkörülményeinek javítására, a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok ellátását az általa – át nem ruházható határkörben elfogadott – gazdasági programban rögzíti.

A gazdasági program, vagy fejlesztési terv tervezési ciklusa általában a képviselő-testület megbízatásának időszakára szól. Természetesen – a testület döntésének megfelelően – annak hosszabb időszakra is szólhat.

A gazdasági program készítésének kötelezettségét az alábbi jogszabályi rendelkezések határozzák meg:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján:

- (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős.
- (2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól.
- (3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembe vételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálja.
- (4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

Nyíradony Város Önkormányzata a korábbiakban már rendelkezett gazdasági programmal, mely az előző ciklus időszakára szólóan határozta meg a település fejlesztésének főbb irányait, a város településfejlesztési koncepcióban is megfogalmazott jövőképe megvalósítását szolgáló településfejlesztési eszközöket, lehetőségeket.

A gazdasági és a településfejlesztési koncepció a város jövőképét az alábbiakban határozta meg: **„Nyíradony középtávon a nyitottság, a szociális és anyagi biztonság, a kultúra, a sport, az egészség és a kényelem városává válik. Térségi szerepkörét kiteljesíti, ahol az innovatív iparágakból és az új típusú szolgáltatásokból kiinduló gazdasági növekedés lehetőséget teremt a helyi munkaerő megtartására, a lakosság számának dinamikus növekedésére és a várost intenzív fejlődési pályára állítja.”**

A későbbiekben a jövőkép definiálásában megfogalmazott egyes elemek megvalósítását a SWOT analízisben fellelhető erősségek, lehetőségek kiaknázásának elemzésével, a veszélyek és az előző dokumentumokban fellelhető SWOT analízisben megfogalmazott helyzetelemzés, a város adottságainak felmérése, az erősségek és gyengeségek számbavétele, a lehetőségek és gyengeségek felmérése megfelelően történt. A gazdasági program készítése során célszerű számba venni hogy a SWOT analízisben fellelhető erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek feltérképezése megfelelően történt-e, a megállapítások időt állók-e, a ezt követően célszerű a gazdasági programban a település fejlesztésének fő céljait meghatározni, s a gazdasági program előkészítő szakaszaiban tartott fórumokon és megfelelő publikáció révén olyan hatást elérni, hogy a célokra mozgósító hatásúak legyenek az itt élők és a letelepedni vágyók számára.

A gazdasági program tartalmi elemeivel kapcsolatban különböző elképzelések, nézetek jelentek meg.

A kialakult általános gyakorlat szerint a gazdasági programnak legalább az alábbi területeken tartalmaznia kell az önkormányzat főbb célkitűzéseit:

- 1.) Fejlesztési elképzelések,
- 2.) a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítésével kapcsolatos feladatokat,
- 3.) a településfejlesztési politika, a helyi adópolitika főbb célkitűzéseit,
- 4.) az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldási lehetőségeket,
- 5.) városok esetében a befektetés támogatási politika elveit, a városüzemeltetési politika főbb célkitűzéseit.

A gazdasági program elfogadásával és végrehajtásával kapcsolatos általános követelményekként fogalmazható meg:

- a.) akkor tudja betölteni szerepét, ha helyzetelemzése, a célok meghatározása a lakosság széles körű bevonásával történik,
- b.) az egyes területekre megfogalmazott célokkal egyetértenek az adott területeken érdekelték,
- c.) a programban meghatározott célokat, célsorrendeket úgy kell felállítani, hogy azok megvalósításával az elérni kívánt hatás elérhető legyen,
- d.) a gazdasági programnak a település belső adottságaira, erejére kell építenie, vegye figyelembe a településen élők aktivitását, ösztönözze a vállalkozók befektetési kedvét.

I. F E J E Z E T

HELYZETELEMZÉS

A 2019-2024. évre szóló gazdasági program megalapozását az előző ciklus gazdasági programjának végrehajtása, a különböző középtávú tervekben, koncepciókban megfogalmazott célok végrehajtásának helyzetét, a város fejlődésében elért eredményeket, az erősségekkel, lehetőségekkel való gazdálkodást, a kitörési pontként megfogalmazottaknak való megfelelést, a gyengeségek és veszélyek elkerülésével kapcsolatos tevékenység értékelését érdemes figyelembe vennünk.

A SWOT analízis megállapításait az alábbiakban ismertetem:

SWOT ANALÍZIS

Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
Belső és pozitív adottságok	Belső és negatív adottságok, körülmények	Külső és pozitív adottságok és körülmények	Külső és negatív adottságok és körülmények
	GAZDASÁGI ÉS	FÖLDRAJZI	HELYZET
<ul style="list-style-type: none"> - A város a Dél-Nyírség Ligetaljai kistérség természetes központja, - A település a 471-es főút közelsége miatt a tranzit forgalomban kedvező szerepet tölthet be. - Az ország Eu-s csatlakozásával a határok Keletre kerülésével logisztikai központok alakulhatnak ki. - Az önkormányzat ipari fejlesztésre vonatkozó döntései kedvezően befolyásolhatják a külföldi tőke letelepedését, a helyi ipar fejlődését. - A városban meghonosított középfokú oktatással a kistérség szellemi forrásközpontjává válhat. 	<ul style="list-style-type: none"> - A város tömegközlekedési elérhetősége a környező települések irányából kedvezőtlen s ez kedvezőtlenül befolyásolja térségi szerepkörét. - A várost övező külterületi lakott helyek a település rendelkezésére álló fejlesztési források jelentős hányadát köti le. 	<ul style="list-style-type: none"> - A közigazgatási, gazdasági térségi szerepkör erősítése. - A városba letelepedni szándékozó vállalkozások ösztönzése, - A település lehetőségeinek kiaknázása, a városmarketing erősítése, - Testvérvárosi kapcsolatokban olyan települések választása, mely a helyi gazdasági fejlesztését, gazdasági együttműködést indíthat el. - A város kedvező táji adottságainak felhasználása a falusi, vadászati és gyógyászati turizmus fejlesztésére. - A településen kialakított ipari, üzemi, raktározási övezetek infrastrukturális fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> - A 471-es főút teljes körű fejlesztésének és rekonstrukciójának elhúzódnása kedvezőtlenül befolyásolja a település térkapcsolatát, elérhetőségét. - A város kiemelt fejlesztési célja-ként célszerű meghatározni a még hiányzó humán infrastruktúra kialakítását (gimnázium, önkorm. bér-lakások, térbeli út-hálózat fejlesztés)

<p>- A településen található szakképzett munkaerő felesleg kedvezően hathat új iparágak megjelenésére, s ugyanakkor csökkenhet a munkanélküliek száma.</p> <p>- A település mezőgazdasági hagyományai a mezőgazdasági kultúrák magasabb fokú feldolgozását teszik lehetővé.</p>	<p>-A település fejlett közigazgatási struktúrája ellenére nem tud térségi szerepkört betölteni.</p> <p>- A mezőgazdaság fejlődését a gyenge termőhelyi adottság meghatározza.</p>	<p>-A környezet – köztük a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei – településekkel való együtt-működés erősítése, a jelenlegi kistérségi besorolás megváltoztatásának kezdeményezése</p> <p>- Nyíradony város közigazgatási területe az Európai Unió NATURA 2000 hálózatában jelentős kiterjedésű Különleges Természetmegőrzési (SCI) és Különleges Madárvédelmi Területtel (SPA) bír.</p>	<p>-A relatíve magas munkanélküliség alapvetően meghatározza a település jövőjét, fejlesztésének lehetőségeit</p> <p>- A helyi gazdaság a földrajzi és gazdasági hátrányait külső segítség nélkül nem tudja leküzdeni.</p>
<p>TERMÉSZETI ERŐSSÉGEK</p>	<p>ÉS GYENGESÉGEK</p>	<p>MŰVI LEHETŐSÉGEK</p>	<p>ERŐFORRÁSOK VESZÉLYEK</p>
<p>- Sajátos természeti és táji adottságok, kedvező a város erdőbe ágyazottsága, gazdag a madár- és növényvilága.</p> <p>- A kialakult intézményi struktúra lehetővé teszi a térségi szerepkör erősítését, a fiatalok városban tartását, letelepedését</p>	<p>- A város térségi kapcsolatai a megye határ miatt behatároltak</p> <p>- A kistérség tömegközlekedési hálózata kiépítetlen, hiányos</p>	<p>- A település környezeti, természeti és táji adottságai az idegenforgalomban, a rekreációban gazdaságilag is hasznosíthatók</p> <p>- A város az oktatás fejlesztésével a térség szellemi szolgáltatási központjává válhat,</p>	<p>- A település fejlődésére veszélyt jelent, ha az idegenforgalmi együttműködést a térségbeni önkormányzatokkal nem sikerül intézményesíteni.</p> <p>- A városban a fiatalok letelepedésének segítése nélkül az értelmiség elvándorlására lehet számítani</p>

- A település földrajzi fekvése lehetővé teszi a felnőtt képzés és átképzés beindítását,	- Fejlesztendő a környező települések fogadó készsége az oktatási együttműködésre	- A város gazdasági igényeinek megfelelő helyi képzések szervezése, önkormányzati együttműködés serkentése	- A településen tartós jelenséggé válhat a munkanélküliség
--	---	--	--

A Swot analízisben szereplő tényezők külön-külön történő értékelésétől eltekintünk. Azonban az megállapítható, hogy a város önkormányzata azokat a lehetőségeket kihasználta, mely elősegítette azt, hogy a település a kistérség központjává váljon. Ezekben fellelhetők olyan tényezők, melyek objektívnak tekinthetők. Ilyenek: a város közigazgatási szerepkörének megváltozása, a járásszékhely szerepkör megjelenése. Ezt az egyik legfontosabb, hosszú távra ható tényezőként lehet nevesíteni. Ezzel, valamint az előző években erőszakosan, jogszabályi kötelezettséggel létrehozott többcélú kistérségi társulások (Hajdúhadházi) megszűnésével a város a járáshoz tartozó települések (Nyíradony, Nyíracsad, Nyírábrány, Fülöp, Nyírmártonfalva, Vámospércs, Újléta, Álmosd, Bagamér) közigazgatási központjává vált. Ehhez kapcsolódva, e funkció erősítése érdekében a települések közötti közösségi közlekedésben is jelentős változások következtek be. Ez elősegítette és elősegíti a városnak a köznevelési feladatok ellátásában történő jelentősebb szerepvállalását, a fiataloknak a városhoz való kötődése erősödését is, mely az értelmiség megtartását, letelepedést alapvetően befolyásolni, erősíteni tudja.

A járási székhellyel járó státusz együtt járt azzal is, hogy a városban a 2013-2014. években mintegy 45-50 fős létszámban diplomás munkavállalók jelentek meg a járási hivatalnál, illetve a szakigazgatási kirendeltségnél munkavállalóként, s e munkavállalók közel 1/3-a letelepedési szándékkal jelent meg a városban.

A II. Orbán Kormány által megvalósított önkormányzati adósság konszolidációs eljárás az önkormányzat által kibocsátott kötvény visszavásárlásával kapcsolatos pénzügyi kötelezettségétől, valamint a működési költségei biztosításához szükséges önkormányzati hitelek visszafizetésétől mentesítette az önkormányzatot, mely mintegy 980 millió Ft-os összeget tett ki. Ez az önkormányzat pénzügyi-gazdálkodási helyzetét alapvetően változtatta meg.

A köznevelési intézmények egyházi és állami fenntartása az önkormányzat működési költségvetésében jelentkező hiányt jelentős mértékben csökkentette le. Bár jelenleg a feladatfinanszírozás a városok esetében az intézmények működési kiadásainak vállalását teszi kötelezővé, a különböző pályázatokon elnyert támogatások az önkormányzati források igénybevételét minimalizálja.

Ugyancsak kedvező objektív tényezőként fogalmazhatjuk meg: a járási hivatalok szakigazgatási kirendeltségei megjelenésével együtt járó növekvő értékteremtéssel együtt járó közfoglalkoztatási programok megjelenését, mely a szakképzett munkaerő iránti igények növekedésével, valamint a szakképzetlen munkaerő szakképzési programokba történő bevonásával is együtt jár.

Ugyancsak kedvező objektív tényezőként kell értékelni azt is, hogy a városban tevékenykedő vállalkozások fejlesztései jelentősebb munkaerő igényt generáltak, s úgy az ipar, mint a mezőgazdaság tekintetében az előállított termékeknél a hozzáadott érték jelentősen növekedett. E vonatkozásban bővülő lehetőségekkel lehet számolni a következő tervezési ciklus tekintetében is.

Az objektív tényezők mellett számtalan olyan önkormányzati döntés született az elmúlt időszakban, mely elősegítette az önkormányzat természeti és művi erőforrásaival való tudatos és ésszerű gazdálkodás lehetőségeinek kihasználását is.

Ilyenek:

A város rendezési tervében jelentős ipari, kereskedelmi övezetek kerültek kialakításra, megteremtve a lehetőségét újabb vállalkozások letelepedésének. Ez már a jelenlegi időszakban több olyan beruházási projekt megvalósításának a lehetőségét teremtette és teremti meg, mint, mangalica sertés tenyésztésér biztosító sertéstelep kialakítása, mezőgazdasági kutatóintézet létrehozása, vagy a vállalkozások által beruházásként megvalósított: faipari hulladék feldolgozása, és újra hasznosítása (PAULIK Kft. KARSOL Kft) vagy az ZÖLD KER-TÉSZ Kft. által a gyümölcsök hűtésére és feldolgozására létrehozott hűtőház és zöldség - gyümölcs feldolgozó üzem. De e döntések sorozatába illeszthető be a 471-es főút mentén megépített autószalonn és szerviz üzem megépítése, a volt Kossuth Mg.Tsz telephelyén letelepedett vállalkozások tevékenységének bővítése, a műanyag nyílászárókat gyártó kft. Szakolykerti bekötőút mellett történő telephely kialakítása is. E körbe illeszthető a Tamásipusztán jelenleg épülő gyógyászati és egészségügyi centrum és élménypark építése is.

Az előbb jelzett vállalkozások jelentős részben a 471-es főút közelében kerültek megtervezésre és megépítésre.

Ugyancsak kedvező feltételeket teremtett a nyírlugosi úton kialakított ipari, kereskedelmi övezet létrehozása is, mely telephelyet adott a város központjába beékelődött, a lakosság számára zavaró tényezőként nevesített faipari üzemnek, mely e területre telepszik ki fokozatosan. De hasonlóak állapíthatók meg a Balkányi út- Szakolykert közötti út által határolt terület ipari-kereskedelmi, gazdasági célú felhasználása vonatkozásában is.

Az önkormányzat a rendezési terv módosításával kapcsolatos eljárásokban a vállalkozásoknak megfelelő partnere azokban az esetekben, melyek a telephely fejlesztése érdekében a helyi előírások módosítását vagy egy-egy terület felhasználási céljának a megváltoztatását teszi szükségessé.

Rendkívül kedvezőnek ítélnél az is, hogy a 471-es országos főút rekonstrukciója a 2014. évben a tervek előkészítésével megindult. Ebben a rendezési terv módosítása mellett a város lakosságának aktív közreműködése is szükséges volt azzal, hogy a saját érintett ingatlanjaik kisajátítása helyett a beruházás megvalósításához szükséges területek megszerzése adásvételi szerződések megkötésével vált lehetségessé.

Ugyancsak kedvező önkormányzati döntésként lehet értékelni azt is, hogy a város a 2008-2010. évektől kezdődően aktív közreműködőjévé vált a közfoglalkoztatási programoknak. Ez a munkanélküliek számának csökkenése mellett együtt járt azzal is, hogy a munkaerő piacon a helyi igényeknek megfelelő szakmai képzettséget szerzett munkaerő jelent meg. Ilyenek: a faipari végzettséget produkáló átképzések, a mezőgazdasági, kertészeti ismereteket nyújtó átképzések, tanfolyami képzések biztosítása.

Ugyanakkor a településfejlesztési politikában számtalan olyan tényező lehettek fel, melyeket az önkormányzat döntése alapvetően meghatározta, vagy befolyásolta, s ezzel kedvező hatást váltott ki a település fejlődésében.

Ezek közül kiemelhető:

- 1.) Az Önkormányzat beruházásainak aránya az éves költségvetésében a 45-50 %-os arányt is eléri. Ez az önkormányzat vagyongyarapodása mellett azt is lehetővé tette, hogy ezekben a beruházásokban helyi vállalkozások alvállalkozóként vehettek részt. A beruházások alakulását a későbbiekben mutatjuk be.

- 2.) A városi vásárcsarnok megépítése az őstermelők, mezőgazdasági családi vállalkozások helyi értékesítési lehetőségeit jelentős mértékben növeli. Ugyanakkor a város kereskedelmi ellátásában is kedvező hatásokat eredményezhet.
- 3.) Az 1. pontban jelzett projektek megvalósítása az önkormányzat járási, térségi szerepét alapvetően megerősítette.
- 4.) A város a Nyíradonyi járásban betöltött színhely települési szerepe mellett térségi szerepkörét a köznevelési feladatok ellátásában, kereskedelmi ellátásban, foglalkoztatásban, humán szolgáltatásokban alapvetően meg tudta erősíteni úgy, hogy a környező települések: Balkány és Nyírlugos város, Nyírmihálydi, Szakoly, mint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei településekre is ki tudta terjeszteni. Ugyanakkor kedvező és önkéntes együttműködés alakult ki Hajdúsámson várossal és Nyírac nád nagyközséggel is.
- 5.) Az önkormányzat beruházások egy jelentős része az egészséges életmód feltételeit teremtette meg (kerékpárút, iskolai tornapályák, grundok játszótérek, tenispálya építése, stb,)
- 6.) A megvalósított beruházások jelentős mértékben javították a város természeti környezetének állapotát, javította a mezőgazdasági és ipari hulladék hasznosítását. Ez a kedvező környezeti hatások mellett azt is lehetővé teszi, hogy az önkormányzati intézmények energia felhasználása és energia függősége jelentősen csökkenjen. Ilyenek: a Rendezvénycsarnok fűtését biztosító hőközpont építése, a város önkormányzati intézményei napelemekkel, napkollektorokkal való ellátása, energia takarékos berendezések, gépek beszerzése.
- 7.) Az önkormányzati beruházások jelentős része a város szerepkörének javítását, az itt élő lakosság komfort érzetének növekedését, s ezáltal a település népességmegtartó képességének erősödését eredményezte. Ilyenek: a járási hivatal épületének megépítése, mely együtt járt a polgármesteri hivatal és művelődési ház épületének bővítésével, a hivatal közösségi funkcióinak (kiállító terem, galéria létrehozása, az épületek akadálymentesítése, a Diákotthon épületének korszerűsítése és bővítése, a jelenleg a Kossuth út 2. szám alatt épülő járási hivatali szakigazgatási kirendeltségeknek elhelyezési lehetőséget biztosító járási hivatal II. épületrészének építése, a település elérhetőségét és térkapcsolatait javító úthálózat korszerűsítési programok megvalósítása, melyekben jelentős mértékű uniós és állami források is megjelennek, a közösségi feladatok ellátását szolgáló civil ház, és közösségi terek fejlesztése, a város turisztikai szerepkörét biztosító szálláshelyek, panziók építése.
- 8.) A város egyik kitörési pontjaként lehet megfogalmazni az idegenforgalmi lehetőségek kiejánlását, a vadászati, sportolási lehetőségeket biztosító turisztikai attrakciók létrehozását, mely növelheti a város turisztikai piacon való megjelentését. Az előző tervezési időszak alatt ezen a téren is felentős fejlesztések valósultak meg. Ezen a területen a Gúthi vadászház és Kisvadászház korszerűsítése mellett a Szakolykerti kastély rekonstrukciója, a Fenyves Étterem és panzió, a Tivorány tanyán létrehozott szálláshely fejlesztés mellett a diák túrizmusnak, valamint az Uszoda és sportcsarnok kihasználtságát jelentősen javító és az elhelyezésnek otthont adó Diákotthon is jelentős szerepet tud vállalni. Az ezekre a lehetőségekre épített idegenforgalommal, vadászattal, sportolással, külföldiek fogadásával, konferenciák és versenyek rendezésével és szervezésével kapcsolatos tevékenység a város idegenforgalmi, turisztikai szerepét jelentős mértékben növelte, s az ebben résztvevők jövedelemtermelő képességét alapvetően javította. Ebben érdemes megemlíteni, hogy a fejlesztések jelentős része magánvállalkozás által kerültek megvalósításra. Előzőekben megfogalmazott eredmények mellett ezen a téren még jelentős tartalékai és lehetőségei vannak a településnek. Debrecen közelségét és a 471-es országos főút települést átszelő növekvő

forgalomra építve jelenleg is folyik magánvállalkozás által létrehozott beruházásként: a Tamásipusztán egészség- és gyógyászati turisztikai lehetőségeket biztosító egészségcentrum építése, mely magán klinikaként plasztikai sebészeti beavatkozások, gyógyítás mellett rekreációs lehetőségeket (élménypark) is biztosítani kíván az oda látogatóknak. E beruházás kedvező lehetőségeket kínál az e területrészen élők számára, hiszen munkahelyteremtéssel jár, de megépülése a Tamásipusztai településrész értékének növekedését is eredményezheti. Ugyancsak kedvező hatással járhat – megépítése esetén – az aradványpusztai benzinkút mellett tervezett szálloda építése is.

Az egyes, a gazdasági program céljainak meghatározásában kiemelkedő tényezők értékelése

- 1.) A település földrajzi elhelyezkedése:** A város Hajdú-Bihar megye északi részén, a dél-nyírség ligetaljai kistérség egyik meghatározó városaként Szabolcs-Szatmár-Bereg megye határán helyezkedik el. A település fejlődését - főként a rendszerváltást megelőzően - a két megye köztiségből eredően e tényező alapvetően hátráltatta. Ennek köszönhetően 1990-ig a város azokat a fejlesztéseket, melyeket hasonló nagyságú megyei települések megkaptak, nem, vagy csak időben jelentős késedelemmel kapott meg. E földrajzi helyzet a hátrányok mellett azzal az előnnyel is járt, hogy hosszabb ideig a közvetlenül környezetében lévő települések közül az egyetlen városi rangú település volt. A város 1951-ig Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéhez tartozott, s a Ligetaljai járás székhely települése volt. E rangját a város 63 év elteltével ismételtén visszakapta, s ez a kistérségi, elsődlegesen járási közigazgatási szerepkörét jelentős mértékben megnövelte. A város földrajzi helyzetéből, s a felszabadulás előtti időszakból örökölt gazdasági funkciókhoz kötődő település szerkezetéből eredően olyan térszerkezettel rendelkezik, melyhez jelentős tanyavilág kapcsolódik. Jelenleg 18 élő tanya tartozik a településhez, melyben önálló, szinte községnek is megfelelő népességgel rendelkező területrészek (Aradványpuszta, Tamásipusztá, Szakolykert) valamint utcasoros tanya (Szatmári út) és szétszórt tanyák szerepelnek. A város földrajzi elhelyezkedésében az előző tényezők mellett a 2013. évben létrehozott járási közigazgatási rendszer jelentős változásokat hozott. A Nyíradonyi járás létrehozásával a település 9 település közigazgatási központjává vált. Ez a közösségi közlekedés eddigi hiányát alapvetően megváltoztatta, s megyeközponti irány helyett – főként az autóbusz közlekedésben – a járási szerepkör kiszolgálására létrehozott körjáratos, járási szintű közlekedés fejlődött ki. A város fővárostól mért távolsága jelentős, azonban a 3. számú autópálya megépítése jelentősen megrövidítette az utazáshoz szükséges időt. A település a megyeszékhelytől 26 km-es távolságra helyezkedik el. A megyeközpont a 471-es főút tervezett fejlesztésével megfelelő kapcsolatot tud majd biztosítani az utazók számára. A tömegközlekedés az autóbuszos közlekedés tekintetében megoldott, a vonatközlekedést e relációban jelenleg kevesen veszik igénybe. A 471-es főút tranzit forgalma az utóbbi 5-6 évben jelentősen növekedett. Ez elsődlegesen Románia és Ukrajna növekvő áruforgalmának köszönhető. Az elkövetkező időben – a 471-es főút megerősítése és új nyomvonalának kijelölése miatt – e forgalom növekedésére lehet számítani.
- 2.) A település természeti környezete:** A település természeti környezetét alapvetően a gúthi erdészet közelsége, természeti értékei, jellegzetes madárvilága és élővilága adja. Ugyanakkor a város a ligetaljai- nyírségi táj valamennyi szépségét be tudja mutatni. A város erdőbe ágyazottsága jelentős. Az erdőtelepítés támogatásokkal történő ösztönzése – figyelemmel a földterületek gyenge termőhelyi adottságaira – az elmúlt öt évben az

erdőterületek nagysága tovább növekedett. A település sajnos olyan természetvédelmi területekkel nem rendelkezik, melyet az ide érkezőknek be lehet mutatni. A városban egy NATURA 2000-es területet tartanak nyilván, mely azonban magánszemély tulajdonában lévő területen van. E terület faunája megőrzésére nehezen lehet számítani. A város természetes vízfelülettel nem rendelkezik. E hiányt pótolhatja a város közigazgatási területén megépített mintegy 6 db mesterséges tó, melyet horgászati célokkal hoztak létre. Ugyanakkor kedvező lehet az a létrehozott és tervezett 4 db záportározó mely a felszíni víz gyűjtése és a víz-szabályozási funkciói mellett szórakozási lehetőségeket is biztosíthat a vízi sportok kedvelőinek. A járási szerepkör létrehozása az elkövetkező időben lehetőséget nyújthat arra, hogy a járáshoz tartozó délnyírségi, ligetaljai települések önkormányzatai a természetes környezetüket, mint közös vagyonukat: járási szinten, összehangoltan fejlesszék, közösen védjék ennek értékeit, s olyan fejlesztéseket valósítsanak meg, mely lehetővé teszi a megóvásukat, de turisztikai felhasználásukat, bemutatásukat is.

- 3.) **A város infrastrukturális ellátottsága:** A város a legjelentősebb infrastrukturális fejlesztéseket a 2002-2004. években hajtotta végre. Ekkor a település szennyvíz hálózatának kiépítése 90-92 %-os arányban megtörtént, s ennek kiszolgálására korszerű szennyvíz tisztító telep is létrejött. Az ezt követően eltelt időszakban a peremterületek közszolgáltatásba vonása, valamint újabb szennyvíz tisztító reaktor megvalósítása történt meg. A város jelentős közigazgatási területtel rendelkezik. E tényező alapvetően meghatározza azokat az infrastrukturális fejlesztéseket, melyek az e területeken élők életminőségét javíthatnák. A város ivóvíz hálózatának kiépítettsége: 92-95 %-os arányú. A jelentős költségek ellenére e tanyai területek egy részén jelenleg is folynak fejlesztések az egészséges ivóvízzel való ellátás érdekében. Így: a Tamásipuszta aradványpusztai rendszerből történő betáplálása jelenleg folyik, s ez a Tisztavíz tanya ellátását is biztosítani tudja. Az elkövetkező évek fejlesztése révén kerülhet sor: a népességében növekvő Nyestekert ivóvízzel való ellátására. Jelentős fejlesztések történtek a 2012-2013. évben a város belterületén is az ivóvíz tisztítási technológiája fejlesztése esetében, valamint az azbeszt cement vezetékek cseréje területén is. Az eddig végzett fejlesztések a város középtávú ellátásának biztonságát megfelelő szinten garantálják.

Az elmúlt 4-6 év során jelentősen nőtt a város szilárd burkolattal ellátott útjainak hossza. Ez 82-85 %-os arányúnak tekinthető. Jelenleg néhány kisebb belterületi önkormányzati út kivételével már csak külterületen található jelentősebben lakott földutak. Az előzőekben felsorolt fejlesztések (471-es főút, a Balkány felé vezető Nyírturai út, a Nyíracsad felé vezető közút javítása) a város közúti megközelítésének minőségét jelentős mértékben javította.

A település vezetékes gázzal történő ellátottsága mintegy 62-65 %-os. Ennek fejlesztése jelenleg nem tűnik szükségesnek. A gázenergia felhasználása elsődlegesen az önkormányzati intézmények vonatkozásában jelentős. A fajlagos gázfelhasználás növelését az energia árak nagysága alapvetően meghatározza. Ezért - úgy az intézményi, vállalkozói, de lakossági felhasználás vonatkozásában is - ez az energia ellátás meghatározóssága jelentősen csökkent. Egyre jelentősebb számban jelennek meg: napenergiát hasznosító kiegészítő fűtési, energia felhasználási módok, illetve a hulladékok hasznosítását megvalósító rendszerek.

A település vonalas telefontal történő ellátottságát megfelelőnek, ugyanakkor jelentőségében csökkenő ellátási módnak nevezhetjük. A vezetékes rendszereket felváltották a mobil telefonok, mely forradalmi változásokat hozott a kommunikációban. Az okos telefonok megjelenése tovább csökkentette azt a piacot, melyet eddig a vonalas

hálózatok uraltak. E vonatkozásban érdemes megemlíteni, hogy egyre több háztartásban már 2-3 mobil telefon is fellelhető, s ezek újabb fejlesztései alkalmasok az internetes szolgáltatások biztosítására is.

A települési hulladék kezelését és ártalmatlanítását speciálisan e feladatok ellátására létrehozott vállalkozások szolgáltatják. Az eddigiekben a NYÍR-Flop Kft helyett e feladatokat a debreceni székhelyű DHK Nonprofit Kft. biztosítja. A közszolgáltatásba a városban lévő lakások – a szétszórt tanyai területeket kivéve - bevontak. Jelenleg folyik a Nyestekert településrész közszolgáltatásba vonása. Kedvező jogszabályi változást eredményezett a közszolgáltatás hatósági díjassá válása, valamint az, hogy a szelektív hulladékgyűjtés házhoz járással történő biztosítása.

A vezetékes víz- és szennyvíz szolgáltatást a Debreceni Vízmű Zrt. biztosítja. Az előzőekben ezt a közszolgáltatást a Nyíradonyi Vagyonkezelő Kft. látta el, azonban a jogszabályok szigorítása miatt a közszolgáltatást legalább 250.000 fogyasztási egyenérték elérése esetén láthat el közszolgáltató. Az önkormányzatot e változás kedvezőtlenül érintette, mivel a szolgáltatás átkerülésével jelentős bevétel kiesést szenvedett el. Ugyanakkor a bérleti szerződéses üzemeltetési konstrukció hosszabb távon ezt kompenzálni tudja. Ugyanakkor az ellátás biztonsága hosszú távon megoldott. A temetkezési szolgáltatásokat a PLATINUM Temetkezési Vállalat látja el, megfelelő színvonalon. E tevékenység piacosítása hosszabb távon a temetkezési és kegyeleti szolgáltatások árának csökkenését fogja eredményezni.

4.)A város humán infrastrukturális ellátottsága:

Az óvodai ellátást az Önkormányzat 270 férőhely biztosításával, 2 telephely fenntartásával végzi. Az elmúlt időszakban az óvodai ellátást igénybevevő gyermekek száma csökkent. E miatt az Árpád úti óvoda megszüntetésére kellett intézkedést tenni. A Temesvári úti óvoda – az épületen végzett jelentős korszerűsítések eredményeként – hosszabb távon biztosítja az ellátásban részesülő gyermekek megfelelő környezetben nevelését. Ezen intézmény a kötelező óvodai nevelés 2015. szeptember 01-ei bevezetése esetén is elegendő férőhelyi kapacitással rendelkezik. Az aradványpusztai tagintézmény korábbi 50 férőhelye nem volt elegendő a településrészen jelentkező igények kielégítésére. Ezért pályázat benyújtására került sor az intézmény bővítésére és korszerűsítésére, mely újabb 40 férőhely kialakítását eredményezte.

A 2011. évi Köznevelési törvény bevezetésével az alapfokú köznevelési feladatok ellátása kikerült az önkormányzatok kötelező feladatai közül. Jelenleg az intézmények működésével kapcsolatos fenntartói feladatok ellátása jelent önkormányzati feladatot.

A 2010-es év e területen a város életében jelentős változásokat eredményezett. A városban 450-470 gyermek oktatásának-nevelésének biztosításával egyházi fenntartású általános iskola kezdte meg működését. A köznevelési intézményeinkben a környező településekről növekvő számban jelennek meg tanulók (Szakoly, Nyírmihálydi, Balkány, Nyíracsad.) **A középfokú oktatásban** a városban működő a Baptista Szeretszolgálat EJSZ által fenntartott szakköznevelési és szakképző iskola növekvő népszerűséggel látja el feladatait. Pozitív eredményként állapítható meg, hogy az itt érettségizett fiatalok továbbtanulási mutatói kedvezőek.

A járási szerepkörrel együtt a város ad otthont a köznevelési intézmények fenntartásával, szakmai irányításával kapcsolatos feladatokat ellátó KLIK-nek, mely ugyancsak újabb foglalkoztatási lehetőségeket jelentett az itt élő diplomások számára.

A város **közművelődési feladatai ellátásának:** szellemi forrásközpontja és közösségi tere a Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Városi Könyvtár. Az intézmény a közművelődési feladatok ellátása mellett a legjelentősebb szerepet vállalja a város Magyarországon és határon túli megismertetésében. Az általa tartott vagy koordinált

rendezvények a művelődés lehetőségeinek biztosítása mellett nemzetközi versenyek, találkozók megtartását a határon túli magyarság anyaországi kapcsolatainak erősítését, az önkormányzat és intézményei testvérvárosi kapcsolatainak fejlesztését, a zenei és művészeti területen tehetséges gyermekek részre a fellépések lehetőségeinek a megteremtésében, fejlődésük biztosításához szükséges csoportok működési feltételeinek biztosításában is kiemelkedő szerepet játszik. Az intézmény ad otthont a városban működő egyesületek, társadalmi szervezetek tevékenységének is.

Az **egészségügyi ellátásban**: az elmúlt gazdasági program tervezési időszakában az ellátás formájában és színvonalában jelentős változást jelent meg a pályázati forrásból megvalósítani kívánt Nyíradonyi Mentőállomás építésének megkezdése. A város közigazgatási területén 3 felnőtt háziorvos, 2 házi gyermekorvos látja el az alapellátási feladatokat. A fogorvosi ellátást 2 fő fogorvos biztosítja. A város sürgősségi ellátását az Önkormányzat által fenntartott központi ügyeleti ellátás biztosítja. A feladatellátás alulfinanszírozottsága miatt jelenleg folynak egyeztető tárgyalások: olyan ügyeleti rendszer kialakítására, melyben legalább 20.000 fős népesség ellátása történik meg. Az alapellátásban és szakellátásban kedvező változásokat eredményezett a városi Egészségügyi Központ korszerűsítése és bővítése, mely a korszerűbb rendelési helyek kialakítása mellett szakrendelések biztosítására is lehetőséget nyújthat. Ehhez a fejlesztéshez kapcsolódik a védőnői szolgálat ellátási helyének korszerűsítése is.

A város **szociális ellátó rendszerében** kiemelkedő jelentőséggel bír az önkormányzati társulások formában létrehozott: Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás működése. Ebben – az ellátandó szociális és gyermekjóléti szolgáltatáshoz kapcsolódó önkormányzati igényektől függően - 14 önkormányzat társult az alapfeladatok ellátására. Az önkormányzatok önkéntes együttműködését példaértékűnek tekinthetjük. A társulás a város közigazgatási területén az önkormányzat kötelező szociális ellátási feladatait teljes terjedelmében biztosítja. A város közigazgatási területén működik a megyei önkormányzat által fenntartott egyik ápolási otthon is.

Kedvezőnek tekinthető az is, hogy a szervezet új környezetben, korszerű körülmények között fogadhatja klienseit. E szervezethez tartozva történik a településen a Bölcsődei ellátással kapcsolatos feladatok megszervezése és megvalósítása is.

4.) **A város demográfiai adatai:**

A település lakónépessége az előző években csökkentést, illetve az utóbbi 2-3 évben stagnálást mutatott. A 2009-2010. évben a város népességszáma a 8000 főt meghaladta. Azt követően minimális csökkenést mutat. Ennek elsődleges okaként fogalmazható meg, hogy a várost elhagyók számában elsődlegesen a tehetősebb vállalkozók jelentek meg, akik a gazdasági érdekeik, vagy a gyermekeik ellátása, nevelésének biztosítása miatt változtattak állandó lakcímet. Ugyanakkor fellelhetők olyan fiatalok is, akik a diplomájuk megszerzését követően telepedtek le nagyvárosokban, vagy a fővárosban. A természetes fogyás másik jellemzője, hogy a településen az élve születések száma és az elhalálozások száma negatívumot mutat.

Ugyanakkor fontos megemlíteni, hogy a város a letelepedni szándékozók tekintetében céltelepülésnek minősül. Egyre jelentősebb számban jelentek meg az utóbbi 3-5 évben a várost körülvevő településekről beköltöző családok, de számtalan Debrecenből kiköltöző családdal is találkozhatunk, főként Aradványpusztá, Tamásipusztá és Nyestekert terültre részeinken. Fontos megemlíteni, hogy az állandó népességben megjelennek: bevándorolt, menekült státuszban lévő személyek és családok is. Itt a Romániából, Ukrajnából áttelepültek mellett albán nemzetiségű családdal is lehet találkozni.

Az elmúlt évek adatait értékelve megállapítható, hogy a város a népességmegtartó erejét nem veszítette el. A járáshoz és a tartozó települések népességfogyásának tendenciája a várost nem érintette meg. A 2013-14 évben bekövetkezett kedvező gazdasági, jogi, közigazgatási hatások a városban olyan helyzetet teremtettek, mely a város állandó népességének növekedését eredményezheti. A Bevezetőben már jeleztük a járási székhelyből származó kedvező hatásokat, mely a következő években hasonló növekedési hatásokkal járhat együtt. A gazdasági program időszakának végére a város állandó népessége a jelenlegi tendenciák és hatások eredményeit figyelembe véve feltételezhetően 8.300 – 8.400 fő fogja a várost állandó lakóhelyének és otthont adó településének tekinteni.

Ezt az előző adatok és tendenciák mellett az is erősíti, hogy a város lakosságának korszerkezete kifejezetten kedvező. A 0-20 éves korúak száma a településen a város népességének mintegy 30-32 %-a.

5.) A város gazdasági ereje, a munkavállalók és vállalkozók aktivitása:

A város korszerkezetét a demográfiai adatok ismertetésénél már utaltunk arra, hogy a város „fiatal” településként nevesíthető. A fiatalok aránya mellett jelentős az aktív népesség aránya is. Ez irányt szab a város gazdaságfejlesztési stratégiájának is, hiszen olyan jelentős munkaerő felesleg áll rendelkezésre, mely szakképzettsége, gazdasági aktivitása miatt jelentős humán erőforrást jelent az önkormányzat helyi ipartelepítési elgondolásaihoz, megalapozhatja azt.

A város társadalmi-gazdasági szempontból történő besorolásában az önkormányzat hátrányos helyzetét az határozza meg, hogy a munkanélküliség az országos átlag kétszeresét meghaladja. Ez – bár a 2012-2014. év közötti közfoglalkoztatási programok jelentős javulást eredményeztek – az önkormányzat helyi vállalkozás-ösztönzési politikájának kiinduló pontja lehet. A település önkormányzatának hosszú távon olyan együttműködési rendszert célszerű megvalósítani a helyi vállalkozásokkal, mely lehetővé teszi ezek bekapcsolódását a munkanélküliség kezelésébe, s helyi adókedvezményekkel célszerű olyan adókönyvet létrehozni, mely a elismeri és ösztönzi az új munkahelyek teremtését.

A város gazdasági életében 6-8 olyan jelentősebb vállalkozás van, mely 25-30 fő, vagy annál magasabb létszámot foglalkoztat tartósan. Ezek: A Paulik Fafeldolgozó Kft, a KARSOL Kft, A Szilágyi György Fafeldolgozó Kft-je, a Deák Ferenc úton működő varroda, a ZÖLD-KER-TÉSZ Kft, a BILA 2000 Bt. Ugyanakkor a legjelentősebb foglalkoztatója a városnak: a Nyíradonyi Vagyonkezelő Kft, valamint az általa fenntartott intézményekben dolgozók létszámát is figyelembe véve: Nyíradony Város Önkormányzata.

A foglalkoztatási problémák kezelésében az önkormányzat által generált fejlesztések jelentős változásokat hozhatnak. A jelenleg megvalósítás alatt álló Tudományos és Technológiai Park létrehozása a helyi munkaerő számára munkalehetőségeket teremthet.

A településen jelentős felesleg a szakképzetlen munkaerőből jelentkezik. E körben is elsődlegesen a nők és az 50 év fölöttiek tartós munkanélküliek. Célszerű – figyelemmel a járási hivatal foglalkoztatási osztályának helyi megjelenésére – olyan átképző tanfolyamokat, szakképzéseket szervezni, mely ennek a munkaerő piacon hátránnyal induló csoportnak a helyzetén számottevően javítani tud. Itt elsődlegesen a városban jelenlévő és a későbbiekben letelepedő vállalkozások munkaerő igényeire alapozva célszerű a szakképzés irányát meghatározni. Ilyenek lehetnek: faipari, fafeldolgozó tevékenységben, mezőgazdasági, kertészeti területen ismereteket adó tanfolyamok szervezését koordinálni.

A városban lévő vállalkozások gazdasági stabilitása az előző évekhez viszonyítva javult. A vállalkozások megszűnése az országos átlag alatt van. Ugyanakkor a helyi adóbevételekben a vállalkozások számának növekedése, valamint az általuk fizetett helyi iparüzési adó volumenének növekedése tapasztalható éves szinten. Ez a vállalkozások prosperálását jelenti. Kedvező tényezőként állapítható meg az is, hogy a vállalkozások árbevételének növekedése mellett az általuk felhalmozott vagyonban kedvező változások jelentek meg. E gazdasági szervezetek európai uniós és hazai forrásokból támogatott fejlesztései jelentős mértékben növekedett, s fontos, hogy ezekből jelentős mértékűek az olyan fejlesztések, melyek növelik a termelésük hatékonyságát, s a megtermelt árukban a hozzáadott érték aránya jelentősen növekedett. Ugyanakkor a helyi vállalkozások jövedelemtermelő képességében alapvető változásokat hozott az a tény is, hogy az önkormányzat által megvalósított beruházások megvalósításában a fővállalkozó mellett alvállalkozóként helyi vállalkozások jelenhettek meg.

6.) Az Önkormányzat gazdasági helyzete és tendenciáinak ismertetése:

A város önkormányzata gazdasági helyzetét a 2010-2014. években a központi támogatásoktól és normatíváktól való állandó függés határozta meg. Ennek oka: a város önkormányzata által kialakított intézményrendszer működtetésének költségei folyamatosan meghaladták a központi költségvetés által nyújtott állami támogatások összegét. E miatt ehhez helyi bevételeket kellett biztosítani. Ezt elsődlegesen a helyi adóbevételekből tudta az önkormányzat biztosítani, de az éves költségvetésében „hólabdaként” görgetett maga előtt egy 200-250 millió Ft-os összegű működési hitel keretet, melyet a működési költségvetése finanszírozásához kellett felhasználnia. Ugyanakkor a beruházások forráshiánya arra ösztönözte az önkormányzatot, hogy ennek biztosítására külső forrást vegyen igénybe. E miatt került sor 600 millió Ft-os értékben kötvény kibocsátására. A beruházási célok kitűzése ellenére a költségvetési gazdálkodási tevékenység ellátása során – amiatt, hogy az önkormányzat működési hiányát finanszírozni lehessen – az ebből a forrásból képződő bevételeket a működést biztosítására kellett mintegy 2/3-ad részben elkölteni

A folyamatosan növekvő működési hiány csökkentése érdekében a 2010-2011. években önkormányzati intézmények összevonására, racionalizálására került sor. Ez a széttagolt intézményi struktúra hatékonyabb működtetését indította el. Ugyanakkor ez sem tette a működtetést nullszaldóssá, az önkormányzati források – ha jelentősen kisebb volumenben is – de változatlanul szükségesek voltak a kötelező és önként vállalt önkormányzat feladatok ellátásában. Ezen intézkedési folyamatokkal párhuzamosan az önkormányzati feladatok egy jelentős részének a 100 %-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságba történő kiszervezésére is sor került.

Az önkormányzat gazdasági stabilitását alapvetően a II. Orbán Kormány önkormányzati adósságkonszolidációja hozta el. A 2010-2011. évben biztosított konszolidációs eljárás keretében az önkormányzat a kötvény kibocsátásból eredő tartozása mellett a hosszú lejáratú beruházási hitelei átvállalására is sor került. Így mintegy 900 millió Ft-os összegű önkormányzati tartozás átvállalására került sor.

A gazdasági stabilitás elérésében jelentős szerepet játszott az a változás is, melyben az oktatási-köznevelési intézmények fenntartó váltása eredményezett a városban. Ennek eredményeként az intézkedések első fázisában a 470-510 általános iskolás gyermek egyházi iskolai nevelésére létrehozott intézmény megalakítására került sor. A 2011. évben megalkotott köznevelési törvény pedig a még megmaradó önkormányzati fenntartású intézményt állami fenntartásúvá tette. Ezen időponttól kezdődően az önkormányzat csak az intézmény működtetésével kapcsolatos feladatok ellátásában

kapott szerepet. Így éves szinten mintegy 140-160 millió Ft-os összegű önkormányzati finanszírozás szabadulhatott fel. Azt azonban érdemes megemlíteni, hogy ezen intézkedésekkel egyidejűleg az önkormányzati kötelező alapfeladatok ellátásának finanszírozása feladat alapúvá vált, s a megállapított normatívák az esetek jelentős részében nem nyújtanak fedezetet a feladatok ellátására. Ehhez változó mértékben, de 20-40 %-os arányban önkormányzat saját forrást is biztosítani szükséges.

A település önkormányzata költségvetése kiadásainak jelentős hányadát a kötelező önkormányzati alapfeladatok ellátását biztosító az intézmények fenntartása, valamint az ezekhez kapcsolódó bérek és bérjellegű járulékok tették ki. Ez a működési költségvetés 45-55 %-os arányát is elérte. Ugyanakkor e kiadás nemek bevételi oldalán megjelenő állami normatívák és támogatások az intézményi fenntartás bevételeit mintegy 50-60 %-ban fedezi le. Így ezekhez a kötelező önkormányzati alapfeladatok ellátásához mintegy 40-50 %-os önkormányzati forrást kellett az éves költségvetésben biztosítani. Ez – mivel az önkormányzat saját bevételeinek aránya 15-20 %-os volumenű, ezért a feladatellátás csak pénzügyi hitelműveletekkel, külső forrás bevonásával volt biztosítható. Azt is fontos megjegyezni, hogy ez nem nyíradonyi jelenség, hiszen az önkormányzatok megalakulásától kezdődően e tendencia érvényesült, s a 2010-es évek időszakra az ország önkormányzatainak közel 75 %-a eladósodott. E gazdasági kényszer hatására került sor az előzőekben már jelzett intézmény átszervezési feladatok ellátására, mely együtt járt az önkormányzat által foglalkoztatott, elsődlegesen közalkalmazotti létszám jelentős csökkentésével is.

A város működési költségvetésének másik jelentős kiadás neme a szociális ellátások biztosítása, az önkormányzat szociális ellátó rendszerének működtetése. A szociális törvény eddigi, nem következetes jogi szabályozása az ellátó rendszerben résztvevőket nem ösztönözte arra, hogy saját ellátásuk és családjuk létfenntartását önerőből biztosítsák. Ezért e pazarló, potyautasokkal terhelt ellátó rendszer fenntartása jelentős többlet terheket és önkormányzati többlet források bevonását eredményezte az önkormányzatok számára.

Az előző tendenciák ellenére – köszönhetően az önkormányzat rövid és középtávú fejlesztési célkitűzései politikai és szakmai menedzselésének – a város jelentős forrásokat tudott biztosítani a fejlesztési elképzelései megvalósítására.

Ezen beruházások alapvető célja: a lakosság komfort érzetének fokozása, a település népességmegtartó képességének javítása, a település szabadidős és sportolási feltételeinek megteremtése, a hiányzó infrastruktúrák biztosítása, a városban letelepedni szándékozó családok és vállalkozások fogadására alkalmas feltételek megteremtése, fejlesztése.

A 2010-2014. években végzett fejlesztéseknek köszönhetően a város közösségi vagyona közel háromszorosára növekedett. Az egy lakosra jutó önkormányzati vagyon nagysága az országos átlagot jelentősen meghaladja.

A vagyon - a következő időszak fejlesztési politikáját, valamint a megfogalmazott projekt célokat is figyelembe véve - várhatóan tovább fog növekedni. Ebben az előző időszakokhoz képest jelentősebb szerepet kapnak a munkahelyeket is teremtő beruházások, a város közösségi funkcióit erősítő fejlesztések, az itt élők életminőségét javító projektek. Ebben kiemelkedő szerepet kaphat: a járási szerepkör megvalósításához kapcsolódó szakigazgatási szervek elhelyezését szolgáló épületek építése, az alap- és sürgősségi ellátást tovább javító egészségügyi fejlesztések, a sport- és turisztikai attrakciókhoz kötődő projektek megvalósítása, város térkapcsolatait erősítő

infrastrukturális beruházások létrehozása. Az előző ciklusban végrehajtott beruházások, valamint a EU 2013-2020-as tervezési időszakára tervezett programok megvalósításával a város teljes fejlesztési céljai megvalósításra kerülhetnek. Ezt követően már olyan minőségi fejlesztések, projektek megvalósítására is sor kerülhet, melyek a város térségi szerepkörét, valamint a járási székhely szerepköréből eredő funkcióit erősítheti tovább. A közelmúlt időszakában tehát a 2014 és 2019 közötti időszakban az elkészült illetve elinduló infrastrukturális fejlesztések mellett inkább a humán erőforrás erősítésére irányuló pályázati programok elkezdésére és megvalósítására került sor.

Fontos ebben a körben azt is megemlíteni, hogy a város kitörési pontjaként nevesíthető vadászati turizmus, sport turizmus megvalósításában egyre jelentősebb szerepet kapnak a városban működő vállalkozások, valamint az önkormányzat által tervezett beruházások a munkanélküliség kezelésében olyan indikátor szerepet tölthetnek be, melyhez (pl. a termékek feldolgozásában) vállalkozások is bekapcsolódhatnak. E beruházások a várost érintő kedvező hatásain túlmenően kedvező lehetőségeket nyújtanak a járási települések számára is, hiszen ezekhez illeszkedve a saját területeiken ezt támogató vagy kiszolgáló fejlesztéseket indíthatnak el.

A helyi adóbevételek nagysága évről évre növekszik, annak ellenére, hogy a központi jogi szabályozás miatt egyre több olyan kiadást számolhatnak el a vállalkozások a helyi adóbevételek terhére, mely kedvezőtlen hatást gyakorolnak ennek nagyságára. Az elmúlt időszakban a városban működő vállalkozások gazdasági stabilitása számottevően nem változott meg. Az új vállalkozások indításában némi csökkenés és stagnálás tapasztalható. Ugyanakkor a vállalkozások gazdasági ellehetetlenülése és az ebből eredő felszámolási, végelszámolási eljárások, valamint a vállalkozási engedélyek visszaadása az előző évek nagyságrendjét teszi ki.

A vagyon gazdaságos és célszerű felhasználása érdekében a 2010-2012. év időszakában az önkormányzatnak az intézmények racionalizálásával kapcsolatos döntésénél azt is mérlegelnie kellett, hogy a vagyona hasznosítását milyen formában valósítja meg. Ennek a döntés sorozatnak a megalapozásában, a megfelelő célok kiválasztásánál jelentős szerepet játszott az Országgyűlés nemzeti vagyonról szóló törvénye, mely az önkormányzati vagyont a nemzeti vagyon részévé tette. Ugyanakkor a megfelelő, szakszerű és hatékony vagyongazdálkodási feladatok ellátása érdekében az önkormányzat törzsvagyonának érintetlenül hagyása, és az ezzel való gazdálkodás szigorítása mellett lehetővé tette a hatékonyabb és ésszerűbb gazdálkodási feladatok megvalósítását. Így ezeknek a vagyonelemeknek – a megfelelően átlátható szervezetek esetében önkormányzati vagyonkezelő társaságokkal vagyonkezelői szerződéseket lehet kötni.

Ez a vagyon gyarapítása és biztonságos hasznosítása mellett az is lehetővé vált, hogy ezek az önkormányzatok számára számtalan esetben hasznosíthatatlan vagyonelemek a gazdasági társaságok tevékenységében megfelelően hasznosulhattak. Így került sor 2013. évben a Nyíradony Város Önkormányzata és a Nyíradonyi Vagyonkezelő Társaság között az önkormányzati kötelező alapfeladatok ellátására egy feladat-ellátási-Feladatátvállalási szerződés megkötésére, s ezt követően azoknak az önkormányzati vagyonelemeknek a működtetéssel, vagyonkezelői jog létesítésével történő kijelölésére is, mely hatékonyabbá, átláthatóbbá tette a város vagyonának hasznosítását, gyarapítását.

Az elkövetkező programozási időszakban a beruházások volumene feltételezhetően az előzőekhez hasonló méreteket ölthet, mely elsődlegesen az önkormányzat vagyónának gyarapodását fogja eredményezni.

Ebben jelentős szerepet játszhat az elkövetkező időszakban az is, hogy a közfoglalkoztatási programokban az értékteremtő projekteken ingatlan vásárlás és fejlesztés is megjelenhet.

Az előzőekkel kapcsolatban érdemes és fontos megjegyezni azt, hogy a város önkormányzata valamennyi olyan pályázati lehetőséget megragadott eddig, ami az önkormányzati intézmények fejlesztését, a városi infrastruktúra minőségének javítását szolgálta. A pályázatok az esetek jelentős részében támogatásban is részesültek.

Ugyanakkor a város vagyónának növekedése mellett egyre jelentősebb szerepet játszik a vállalkozások vagyongyarapodása, mely elsődlegesen a termelőeszközök, valamint a termelésben közvetlenül szerepet játszó fejlesztésekben, innovációs eszközök megjelenésében ölt testet. Kiemelendő, hogy ezen beruházások jelentős része minőségfejlesztéssel jár együtt.

A városban megvalósuló beruházásokban egyre jelentősebb szerepe van a zöldenergia felhasználásának, valamint a hulladék hasznosításából nyerhető energia felhasználásának. A zöldenergia felhasználására egyre több lakásnál is sor került az utóbbi években, köszönhetően az ilyen irányú pályázati lehetőségeknek.

II. FEJEZET

A 2020- 2024. ÉVEK GAZDASÁGI PROGRAMJA

1.) **A program megalapozása:**

A gazdasági program megalkotása – az Mötv-ből eredő felülvizsgálati és elfogadási kötelezettségen túlmenően - azért is fontos, mert a képviselő-testület megbízatásának időszakára vagy azt meghaladó időre felméri azokat a lehetőségeket, melyek az önkormányzat feladatai ellátásához és fejlesztési elképzeléseihez rendelkezésre állnak. Ezt követően meghatározza azokat a célkitűzéseket, feladatokat, melyeket a program ideje alatt a helyi társadalom fejlesztése, az épített és természeti környezet megóvása, a helyi közösség életminőségének javítása érdekében el kíván érn.

A programnak szinkronban kell lennie: a megyei területfejlesztési koncepciókkal és elfogadott tervekkel, a város járási szerepköréből eredően a járáshoz tartozó települések fejlesztési elképzeléseivel, a város Integrált Városfejlesztési Stratégiájával, a jelenleg is érvényben lévő, képviselő-testület által előzőleg elfogadott ágazati fejlesztési koncepciókkal, középtávú fejlesztési tervekkel, az önkormányzat középtávú gazdasági, pénzügyi, költségvetési terveivel, a város polgármestere által előterjesztett ciklus programban megfogalmazott feladatokkal.

A gazdasági program egyik legfontosabb kiinduló pontja, hogy az mérje fel a városban élőknek a közszolgáltatások nyújtásával, fejlesztésével, közfeladatok ellátásával kapcsolatban felmerülő és megalapozott igényeit, s azoknak a- a pénzügyi-gazdasági lehetőségeivel összehangolt megvalósítására törekedjen.

A város célja, hogy az itt élők számára minőségi életfeltételeket biztosítson a társadalmi-gazdasági fejlesztések megvalósítása által, figyelembe véve a lakosság igényeit. A minőségi élet csak a versenyképes település meglétére alapozható. Stratégiai

szempontból kiemelt jelentőségű, hogy a helyi gazdaság fejlődése folyamatos legyen, mely a megfelelő infrastruktúra kiépítése nélkül elképzelhetetlen.

A természeti értékek megőrzése a Gúthi erdő közelsége miatt elengedhetetlenül fontos. A város fokozott figyelmet szentel a természeti környezet értékeinek védelmében, tudatos természet- és környezetvédelem révén segíti ezt elő.

Tudatos városfejlesztési politikájának köszönhetően a nagyobb rendszerekhez kapcsolódott. Ezt a kettős jelleget tovább kell erősíteni, úgy, hogy az együtt járjon a település kistérségi vezető szerepének erősödésével.

A stratégia célok helyes megfogalmazását a város 2010-2014. évi fejlődése, a térségben betöltött szerepének erősítése alapvetően megerősítette. A település kistérségi vezető szerepe dominánssá vált. S ennek további erősödése várható a 2014-2019. évek közötti időszakban.

Erre kifejezetten jó alapot nyújt a város járási székhely településsé válása, mely 9 Hajdú-Bihar megyében lévő önkormányzattal való közigazgatási, térségi, de a későbbiekben fejlesztési együttműködést is megalapozhatja.

Az IVS város jövőképét meghatározó másik fontos tényezőként kezeli a település vonzerejének, a településmarketingnek a fejlesztését, a város népességmegtartó képességének fokozását, a letelepedni szándékozók részére e lehetőségek biztosítását.

Ezt az alábbiakban fogalmazza meg az IVS:

„A városnak hangsúlyt kell fektetnie a település vonzerejének növelésére, a településről történő elvándorlás mértékének csökkentésére, valamint a fiatal szakképzett munkaerő igényeinek kiszolgálására a település tudatos társadalmi-gazdasági fejlesztésén keresztül.”

Az előző időszakban – mint azt a bevezetőben is említettük- , a település vonzereje jelentős mértékben javult. Ezt a kiemelkedően magas infrastrukturális fejlesztések, a városban rendelkezésre álló humán infrastruktúra folyamatos fejlődése és bővülése, a település gazdasági aktivitásának és fogadó képességének nevedése alapvetően megkönnyítette. A 2010-2014. évek közötti időszakban a város népességmegtartó képessége is jelentős mértékben javult. Ezt az állandó népesség számának stagnálása, illetve növekedése megfelelően példázza. A város – a környező településekhez viszonyítva - pozitívként könyvelheti el e területen, hogy az elvándorlás a településről megszűnt, illetve vannak olyan településrészek (Aradványpuszta, Nyestekert) ahol a népesség fokozatos növekedése tapasztalható. Ez az előbb jelzett területek településfejlesztésben, településrendezésben betöltött szerepe átgondolását is szükségessé teheti.

Ugyanakkor ezekről a területekről – főként a Nyestekert és Tamásipuszta esetében érzékelhető módon – az itt élők a gyermekeiket a szomszédos Hajdúsámson óvodájába és iskolájába hordják, csökkentve ezzel a város normatív támogatásának mértékét. Ugyanakkor ezek a gyermekek a gyermekvédelmi és szociális ellátó rendszerben a támogatásokat a lakóhely szerinti önkormányzattól veszik igénybe. Így ezeknek a gyermekeknek a nevelési rendszerben tartása fontos feladatként jelentkezik.

A város társadalmi-gazdasági fejlesztésében – a környező településekhez mérten – jelentősebb eredményeket sikerült elérni. A városban működő vállalkozások megerősödése és termelékenységük növekedése miatt - a jelentős technológiai fejlesztések ellenére – növekvő munkaerő igényel lépnek fel.

Ennek is köszönhető, hogy a környező településekről – napi ingázóként – egyre több munkavállaló a városban működő vállalkozásoknál, önkormányzati intézményeknél kap munkát.

A város egyik jelentős hátránya volt, hogy a közlekedés helyzetét alapvetően meghatározó, s a város ketté szelő 471-es főút útszerkezete a rajta közlekedők közlekedésbiztonságát alapvetően veszélyeztette. Ugyancsak hátrányként nevesíthető, hogy a városból kivezető, környező településekkel összekötő negyed rendű utak a megfelelő térkapcsolatokat nem tudták szolgálni. Az utóbbi időben ezen a téren javulás tapasztalható. Az utak szerkezetének javítása rövid távon a problémákat orvosolni tudta. Ugyanakkor megfelelő megoldást csak a 471-es országos út teljes rekonstrukciója jelenthet. Örömteli változás, hogy ennek megvalósítása már jelenleg folyamatban van. Ugyancsak pozitív irányú változások történtek a Nyíradony-Nyírmihálydi, a Nyíradony-Balkány, a Nyíradony-Nyíraczád utak relációjában is.

E fejlesztések, valamint az elmúlt évek során megépült mezőgazdasági feltáró utak, valamint az önkormányzat elmúlt ciklusban végrehajtott úthálózat korszerűsítése révén a település portalánított útjainak aránya a megyei átlag fölött van. Ez alapvetően befolyásolja a városban élők közérzetét, a közszolgáltatások elérhetőségét.

A település térségi szerepkörének erősödésében ugyancsak kedvező helyzetet teremtett a 2014-2015-ben megvalósult közösségi közlekedés fejlesztése, mely a járási szerepkörhöz kötődő, s ezt kiszolgáló helyközi közlekedés feltételeit javította, s olyan körjáratokat hozott létre, mely a közigazgatási funkciók mellett a köznevelési feladatok ellátásában való szerepét is erősítheti a településnek.

A város jövőképeinek meghatározó elemeiként fogalmazható meg az elkövetkező időszakban:

- 1.) teljes körű, és magas szintű kisvárosi, jelenleg hiányzó szolgáltatások elérésének garantálása a város lakosai számára
- 2.) sokoldalú programokkal rendelkező városi és humán közszolgáltatások rendelkezésre állása a lakosság részére (egészségügy, oktatás, szociális ellátás, közművelődés, sport területeken)
- 3.) versenyképes gazdaság, erős kis- és középvállalkozások jelenléte.
- 4.) a szegregált területen élők számának, a szegregált területek meglétének csökkentése gazdasági és humán programok szervezésével.
- 5.) tiszta és egészséges a környezet, jó a levegő, sok park biztosítása, fejlett, racionális és biztonságos a közlekedés megteremtése,

Az előző területeken megfogalmazható, önkormányzat által fejleszteni szükséges területeket az alábbiak szerint fogalmazhatjuk meg azokat a legfontosabb intézkedéseket, melyeket a 2020-2024. közötti időszakban az önkormányzatnak megvalósítania szükséges:

1.) teljes körű, és magas szintű kisvárosi, jelenleg hiányzó szolgáltatások elérésének garantálása a város lakosai számára, a sololdalú programokat biztosító városi és humán közszolgáltatások rendelkezésre állásának javítása:

Kiinduló pontnak tekinthetjük, hogy a város mindazokkal a közösségi szolgáltatásokkal már rendelkezik, mely a kisvárosi közösségi szolgáltatások területén egy hasonló nagyságú kisvárosi szerepkörű településnek rendelkeznie kell.

Ugyanakkor a város az egészséges életmód fejlesztéséhez szükséges alapfunkciókkal rendelkezik (megfelelő tornatermek, sportpályák, grundok, városi uszoda, kerékpár utak, turisztikai célokat szolgáló erdei tanpályák, tanösvények, stb.) Itt az e feladatok ellátását

szolgáltató egyesületek, civil szervezetek létrejöttét, tevékenységük fejlődését, önkormányzati támogatását célszerű tovább növelni.

A település egyik gyenge pontjaként nevesíthetjük, hogy a munkanélküliség kezeléséhez kapcsolódó szolgáltatások megfelelő szinten még nem épültek ki.

Ezért ezekben célszerű – főként a munkaerő átképzés, munkaerő képzés, a hátrányos helyzetű, munkaerő piacon nehezen konvertálható tudás közvetítésében való közreműködés fejlesztése - területén szolgáltatásokat bevezetni. Ebben nagy segítséget jelent illetve jelenthet a városban a Baptista Szeretetszolgálat EJSZ által fenntartott középfokú oktatási intézményben 2020-ban elinduló szakgimnáziumi és szakmunkás képzés.

A város szociális ellátó rendszerében a bentlakásos intézmények jelentenek hiányt. Ilyen intézmény létrehozását – akár egyházi, vagy alapítványi fenntartásban – célszerűnek tűnik a következő időszakban ösztönözni.

A város közművelődési, művészeti feladatainak ellátása megyei szinten is kiemelkedőnek értékelhető. A Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár tevékenységét alapvetően az hátráltatja, hogy megfelelő olyan helyiségekkel nem rendelkezik, melyek társadalmi szervezetek, alapítványok, civil szervezeteknek, kezdeményezéseknek nyújthatna megfelelő feltételeket. Ezért az intézmény fejlesztése a közművelődési tevékenység fejlesztésének, a civil szféra támogatásának alapvető feltétele. Ez nyújthat alapot a helyi civil szféra megerősödésének, tevékenységük kiteljesítéséhez.

A település önkormányzata sportfejlesztési tevékenysége az elmúlt időszakban kiemelkedőnek értékelhető. Ezt a városban kialakított sport infrastruktúra, a lakosság rendelkezésére álló sportolási lehetőségek, de az önkormányzat verseny- és tömegsport támogatására nyújtott hozzájárulása is megfelelően példázza. A település a sportolási lehetőségek sokrétűségén kell javítani. Ilyenek lehetnek: bowlingozás lehetőségeinek megteremtése, a természetjárás, turisztika lehetőségeinek további javítása, a biztonságos kerékpározás lehetőségét tovább javító kerékpárút hálózatának növelése Nyíracsad, Balkány irányába, a versenysport lehetőségeire építve olyan szakágak meghonosítása a városban, melyeknek a feltételei jelenleg is rendelkezésre állnak.

2.)Városi és humán közszolgáltatások területén a 2006-2014. évek közötti fejlesztések megfelelően állnak a lakosság rendelkezésére. Az elért eredmények lehetővé teszik, hogy az oktatás, szociális ellátás, közművelődés, sport területén ezekre építve újabb olyan területeken történjen fejlesztés, mely az itt élők életminőségét tovább javíthatja. A következő évek elérendő célkitűzéseit az alábbiakban vázolhatjuk fel:

Megállapítható, hogy a végrehajtott fejlesztések arra is lehetőséget nyújtanak, hogy a járási szerepkörből eredő szolgáltatásokkal kapcsolatos elvárásoknak, illetve a kistérségi szerepkörből jelentkező igényeknek is megfelelően a település. Ezt a járási közigazgatási szerepkör fogadása, az ennek való tartalmas és folyamatos megfelelés, a köznevelési intézmények fejlesztése, a más településről bejáró gyermekek fogadása, a bölcsődei ellátás kistérségi jellege, az önkormányzat, mint székhely település által létrehozott gyermekjóléti és szociális társulásban biztosított szerepvállalás megfelelő példaként jelenik meg.

Ugyancsak pozitív változások tapasztalhatók az egészségügyi ellátás területén is. Az Egészségügyi Központ fejlesztése és funkció bővítése jelentős olyan új alapszolgáltatások bevezetését teszi lehetővé, mely a város kistérségi jellegét tovább növelheti.

A településnek ezen a területen a következő rövid időszakban jelentkező feladata, hogy a központi ügyelet fenntartásához - a MEP finanszírozás alacsony volta miatt - megfelelő önkormányzati partnert találjon, s a társulások formájában lássa el ezt a feladatot. A városban működő járási Egészségfejlesztési Iroda illetve a településen és a környezetében működő egészségügyi szolgáltatók bevonásával az alapellátás mellett prevenció programok

szervezésével illetve a szakellátás lehetőségeinek megteremtésével szükséges az itt és a térségben élők egészségi állapotának javítása érdekében munkálkodni. Nagy jelentőségű és szintén térségi hatású fejlesztés a Nyíradonyi Mentőállomás létrehozása, amely jelenleg folyamatban van és elkészülte 2021 júliusának végére várható.

A város köznevelési feladatai ellátásában – tekintettel az állam szerepvállalására – elsődlegesen az óvodai nevelés, valamint a gyermekek intézményi ellátásának fejlesztésével kapcsolatos feladatokat vázoljuk fel.

A településen 370-420 gyermek óvodai elhelyezésére lehet a közeljövőben számolni. Ehhez a város központi belterületén a Temesvári út 26. szám alatt székhelyen az férőhelyek megfelelően állnak rendelkezésre.

Az aradványpusztai óvodai körzethez tartozó területen az ellátást igénybe vevő gyermekek vonatkozásában mintegy 30-40 fős férőhely hiány jelentkezett. Ennek pótlására az Aradványpusztá, Szél út 2. szám alatti óvodai tagintézmény intézményi fejlesztése megvalósításra került.

Fontos megjegyezni, - bár az előzőekben már történt utalás erre – hogy a tamásipusztai, nyestekerti területrészekről jelentős számban hordják a szülők el a gyermekeiket Hajdúsámsonba. Ez – azon kívül, hogy csökkentti az önkormányzat intézményi fejlesztési elképzeléseit - azért is hátrányokat jelent, mivel ezeknek a gyermekeknek a gyermekvédelmi, önkormányzati támogatási rendszerét a városban kell megteremteni és fenntartani.

Az előzőekben már jeleztük, hogy a település közművelődési, művészeti nevelése megyei átlag fölött van. A városon, de az ország határain túlmutató a közművelődési szolgáltatások lehetősége. A városban a közösségi tér és közművelődés központját a művelődési ház biztosítja. A kiscsoportok, egyesületek az intézmény alapjaira építve fejlesztik tevékenységüket. A fejlődésükhöz elengedhetetlen olyan intézményi fejlesztés végrehajtása is, mely az intézmény alapterületét, és az ebben működhető csoportok számát jelentősen megnöveli. A művészeti nevelés, a művészeti lehetőségek ugyancsak a művelődési ház bázisára épülve fejleszhető tovább. Az intézmény fejlesztése a közművelődési szolgáltatások fejlesztésének, a további lehetőségek megteremtésének elengedhetetlen követelményévé vált. A város népi hagyományainak ápolását, bemutatást a helytörténeti kiállítások megrendezésére rendelkezésre álló helyiségek hiánya változatlanul hátráltatják. Erre megfelelő lehetőséget biztosíthat a Dózsa György úton a közfoglalkoztatási programban megvalósítani tervezett tájház létrehozása.

Ugyanakkor a közösségi tér szerepét, a tömegrendezvények megtartását megfelelően a Harangi Imre Rendezvénycsarnok tudja a továbbiakban is megfelelően biztosítani.

3.)A városban versenyképes gazdaság, erős kis- és középvállalkozói réteg megteremtésének ösztönzése:

Az e területen megvalósítandó feladatokat az alábbiakban vázolhatjuk fel:

A gazdasági program bevezető részében az ezen a területen elért eredményeket már ismertettük. A programozási időszak fontos feladatait, az ezeket meghatározó tényezőket az alábbiakban összegezhetjük:

- 1.) Kiindulópontként lehet megfogalmazni, hogy a település a rendszerváltás óta azokon a területeken tudott eredményeket elérni, melyekben a város megfelelő adottságokkal rendelkezett, vagy rendelkezik. Ebben elsődlegesen a település erdőbe ágyazottsága, s ennek következtében a fafeldogozó iparágak prosperálása, a mezőgazdasági termelésre alapozó, vagy azt segítő tevékenységek fejlődésében, a humán szolgáltatásokban, a szállítmányozásban található fejlődő vállalkozások. E tevékenységek az utóbbi időszakban a vendéglátással, a vadászati turisztikai lehetőségekkel egészültek ki. Ezek a helyi lehetőségek azok, melyek megfelelő alapot nyújthatnak az e tevékenységekhez kapcsolódó további vállalkozások letelepedéséhez.

- 2.) A település a 471-es főútból eredő pozíciójának felhasználásával olyan szerephez juthat, mely a térség és a határon átnyúló forgalomban a „csomópont” szerepét, s logisztikai központként történő funkcióját meg tudja erősíteni, s ki tudja alakítani.
- 3.) A város önkormányzata előzetes szándéknyilatkozatának megfelelően a régió mezőgazdasági adottságainak kiaknázására és új növények meghonosítására mezőgazdasági kutatóintézet létrehozását lehet célként meghatározni.
- 4.) A város táji adottságai, a Gúthi erdő lehetőségeire építve a turisztikai lehetőségeit hasznosító szálláshelyi és vendéglátási tevékenység fejlesztésének ösztönzése is célszerűnek látszik.
- 5.) A város a kialakult ipari övezetei mellett a rendezési tervében is e célra rendelkezésre álló területei kiaknázásával és a folyamatban lévő Tudományos és Technológiai Park létrehozásával új vállalkozások, gyárak letelepedését ösztönözheti. Ehhez e területek alpinfrastruktúrájának a megteremtése szükséges.
- 6.) Az önkormányzat a helyi iparüzési adózási politikájában kedvezmények biztosításával az új munkahelyek megteremtését, a vállalkozások fejlesztéseit is ösztönözheti, hiszen ezek a munkahely teremtésükkel a város, illetve az itt élő családok jövedelemtermelő képességét javítják.

4.) A szegregált területek számának és a szegregált területeken élők létszámának csökkentése területén jelentkező jövőbeni feladatok:

A városban szegregátumok elsődlegesen a külső, periférikus területeken találhatóak. E területek elsődlegesen a Bokrétás út – Móricz Zsigmond – Mikszáth Kálmán – Vágóhíd út területre helyezkednek el a belterületen, s hasonló területek találhatóak külterületen a Tamásipuszta Viczmándi tanya és Nyestekert területre.

A város céljaként fogalmazta meg e területek fejlesztéssel történő felzárkózását. Ezt szolgálta a város szociális célú rehabilitációja, valamint a leromlott városi területek rehabilitációja projektek megvalósítása, amely jelenleg folyamatban van.

A tamásipusztai terület fejlesztését a vezetékes ivóvíz ellátása, a közösségi közszolgáltatások elérhetőségének javítása szolgálja. Ugyanakkor kedvező változásokat indíthat el a területen az Egészség centrum és élmény park projekt megvalósítása, melynek közvetlen hatásait még érzékelné nem lehet. De az feltételezhető, hogy a munkahelyek teremtésével, az ott élők kiszolgálásához kapcsolódó szolgáltatások fejlesztésével e terület értéke és ez ezen a területen élők lehetőségei jelentősen javulni fognak.

A Nyestekert tekintetében a fejlesztések irányát és volumenét alapvetően meghatározza a terület rendezési tervbeli besorolása. Itt közvilágítás kialakítása, az utak járhatóságának biztosítása történt meg az utóbbi időben. Feltétlenül említést érdemel, hogy a terület státuszának felülvizsgálata szükségesnek látszik, hiszen a Debrecenből történő kitelepülőknek ez a terület az egyik kedvelt célpontjává vált.

Ennek rendezése nyithatja meg majd azokat a fejlesztéseket, melyek az ott élők életminőségét alapvetően megváltoztathatják.

A településen a 2020-2024. közötti időszak fejlesztési elképzeléseit a gazdasági programhoz mellékelt kimutatás tartalmazza.

A projektekben a megvalósításhoz azok a források is azonosításra kerültek, melyek a projekt célok megvalósítását szolgálhatják.

Az egyes projektek kalkulált költségekkel a megvalósításhoz szükséges forrásokat is megközelítő pontossággal tartalmazzák.

A város a gazdasági programban megfogalmazott célok megvalósítása során az alábbi jövőképet fogalmazhatja meg:

NYÍRADONY egy olyan város, amely segíti és megtartja fiataljait, lehetőséget biztosít arra, hogy az itt élő emberek minden olyan köz-, kulturális-, sport-, rekreációs-, pénzügyi-, kereskedelmi-, humánszolgáltatáshoz hozzájussanak, amelyek egy XXI. századi kisvárosban a mai Magyarországon elérhetőek. Egy lendületes innovatív, pezsgő kisvárossá kell válnia, amely megőrzi hagyományait, gyarapítja értékeit, megvalósítja, amire történelme predestinálta, amire a kitartó közössége újra felemelte hiszen a Debreceni Agglomeráció egyik gazdasági, társadalmi és humán erőcentruma, a Nyíradonyi Járás közigazgatási, társadalmi, kulturális és kereskedelmi-szolgáltató központja.

Nyíradony, 2020. december 10.

1. számú melléklet:

A projekt megnevezése:	A projekt rövid leírása:	Forrásigény (Ft):
Nyíradony Városi Köztemető felújítása	Az önkormányzat tulajdonában álló Városi Köztemető ravatalozó épületének bővítése, átalakítása, energetikai korszerűsítése, elektromos rendszerek fejlesztése, teljes körű akadálymentesítése, a kültéri ravatalozásra szolgáló helyszín bővítésével, teljes körű zöldfelület átalakítással.	150 000 000
Nyíradonyi Bölcsőde kapacitásbővítése	A jelenleg meglévő bölcsődei ellátás nyújtó intézmény egy csoportszobával történő bővítése a jelentkező és tényleges meglévő férőhelyigény kielégítése céljából.	72 000 000
Tudományos és Technológiai Park fejlesztése, bővítése	A jelenleg épülő Tudományos és Technológiai Park lehetőségeinek további növelése érdekében a meglévő terület további 20 hektárral történő továbbfejlesztése, a működéshez szükséges infrastruktúra kiépítésével.	450 000 000
Harangi Imre Rendezvénycsarnok turisztikai szolgáltatásainak fejlesztése, (emlékmúzeum, interaktív sport játszópark, kültéri medencék kialakításával)	A Harangi Imre Rendezvénycsarnok 2003-ban történt átadása óta komplex fejlesztési program került megalkotásra amelynek részeként már a korábbi időszakban is felmerült a létesítmény uszodatechnikai lehetőségeinek teljesebb körű kihasználtsága érdekében kültéri medencék megépítése. A kültéri medencék és a hozzá tartozó kiszolgáló létesítmények megvalósítása elsősorban versenysport célokat hivatott szolgálni, a nemzetközi szabványoknak megfelelő 50 méter hosszú sport úszómedence, egy rekreációs és sportegészségügyi célokat kiszolgáló medence, valamint az utánpótlás nevelést szolgáló gyermek tanmedence létesítésével. A rekreációs és soprtolási funkcióbővítés mellett a projekt kiemelt figyelmet fordít a	787 000 000

Nyíradony Város Önkormányzata 2020-2024. évre szóló gazdasági programja

	létesítmény turisztikai szolgáltatási körének további bővítésére egy emlékmúzeum valamint interaktív sport játszópark kialakításával. Ezen projekt megvalósulása segítséget nyújt a térségben élők számára az életminőségük javításához, a szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatos lehetőségek bővítésével és egészség megőrzési funkcióval.	
Nyíradonyi Napelempark létrehozása	Megújuló energia hasznosítása és alkalmazása céljából az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanon történő kialakítással.	300 000 000
Inkubátorház és tudományos kutatási központ létrehozása	A Tudományos és Technológiai Park területén található ingatlanon kialakítani kívánt inkubátorház segítséget nyújthat a megfelelő üzemeltetési folyamatok biztosításához a vállalkozások számára illetve helyszínt teremtene az ipari parkban megvalósítani tervezett tudományos kutatásfejlesztési tevékenység lebonyolításához is.	450 000 000
„Szatmári út”, mint túraútvonal, Nordic walking, kerékpár és lovas túrizmus színhelyének biztosítása érdekében történő úthelyreállítása, salakos kerékpárút építése	Sóút útvonala: Debrecen-Hajdúsámson - Érmihályfalva- Nagykároly-Szatmárnémeti. Meglévő földúton osztott kerékpár és gyalogút építése, lovas túraútvonal kijelölése, nordic-walking útvonal kijelölése, pihenők és megállók építése.	2 700 000 000
Tamásipusztai településrészen háziorvosi rendelő, védőnői tanácsadó kialakítása, ügyfélszolgálati iroda létesítése, információs pont létrehozása)	Nyíradony-Tamásipusztai településrészen élők egészségügyi közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítása érdekében a meglévő leromlott állagú orvosi rendelő, védőnői tanácsadó épületének felújítása, bővítése.	275 000 000
Hiányzó belterületi utak aszfaltburkolattal és vízelvezéssel történő megépítése: Szakolykert, Katona József utca, Malom utca, Városi Köztemetőhöz vezető út, Kolozsvári út, Szabolcs utca, Aradványpusztán a Zöld utca, Cserepes utca, Tamásipusztán Akácos utca, Diófa utca, Csemete utca, külterületi utak építése: Nyestekerti út, Tisztavízi út, Penyigei út, Szakolyi út	Nyíradony település belső úthálózanak 40%-a még földút, mely erősen kátyúsodik, vizesedik, karbantartása költséges. Szükségessé vált aszfaltburkolattal való ellátása.	2 000 000 000

Nyíradony Város Önkormányzata 2020-2024. évre szóló gazdasági programja

A település teljes körű komplex csapadékvíz elvezető rendszerének kialakítása az alábbi jelenleg még nem kezelt területeken: Deák F. utca, Acsádi utca, Móra Ferenc utca, Kossuth utca belső kertes területei, Kinizsi utca.	Burkolt medrű vízevezető árokrendszer kialakítása, bel és külterületi záportározókkal, a szükséges gépészeti kialakítással.	750 000 000
Nyíradony-Aradványpusztai településrész csapadékvíz elvezetési rendszerének kiépítése a Szilas az Iskola és a Rét utcákon, Tamásipusztai településrészen pedig a Viczmáncsi úton.	Nyíradonytól 6 km-re lévő Aradványpusztai és a 11 km-re lévő Tamásipusztai településrész hiányzó vízelvezető rendszerének kiépítése burkolt medrű csatornák kialakításával.	250 000 000
Aradványpusztai Orvosi Rendelő, védőnői tanácsadó felújítása	Az orvosi rendelő és védőnői tanácsadó az aradványpusztai faluházban kapott helyet. Az 1990-es években épített Faluház teljes körű építészeti, gépészeti felújításra szorul, és a megfelelő szintű egészségügyi ellátás megteremtésére szükség van eszközbeszerzésre is.	270 000 000
Helyi és helyközi tömegközlekedés fejlesztése (buszpályaudvar kialakítása, buszmegállók, buszvárók építése)	Nyíradony, mint Járási Székhely szerepének megfelelően tömegközlekedés fejlesztése buszpályaudvarok, buszmegállók építésével.	450 000 000
Nyíradony - Érmihályfalva között hivatásforgalmú kerékpárút építése (ETT)	Hivatásforgalmi kerékpárút építése a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok segítése érdekében	1 955 000 000
A Balkány felé vezető 1402 számú út fejlesztése a vasúti átjáró teljes körű kialakításával és az aszfalt burkolatú út komplex vízrendezésével	Nyíradony - Balkány közti főút vízelvezető rendszerének kiépítése az út felújításakor, így ez mindenképpen pótolni szükséges	310 000 000
A nyírlugosi 4903 számú út teljes körű felújítása	Nyíradony - Nyírlugos közötti út csapadékvíz elvezető rendszerének kiépítése, rekonstrukciója.	450 000 000
A meglévő vízi közmű hálózat bővítése a Szatmári úton hiányzó ivóvízhálózat kiépítésével	Nyíradony közigazgatási területének leghosszabb útja, mely egyben földút is, és melyre több tanyás térség fűződik ivóvíz hálózatának kiépítése eddig csak részlegesen megoldott. Az ott élő lakosok számából adódóan szükséges az ivóvízhálózat teljes kiépítése.	600 000 000
A nyíradonyi Móróczi Zsigmond Művelődési és Információs Ház teljes körű felújítása, korszerűsítése, funkcióbővítő	A nyíradonyi Művelődési Ház teljes építészeti és gépészeti felújítása, tetőtér beépítése.	300 000 000

Nyíradony Város Önkormányzata 2020-2024. évre szóló gazdasági programja

fejlesztése eszközbeszerzéssel egybekötve		
Európa Park Sport- és Szabadidőcentrum további fejlesztése	Szabadtéri színpad, közösségi tér, műfüves labdarúgópálya, nézőtér, öltöző kialakítása.	290 000 000
Csemetekert létesítése	Térségi feladatokat és meglévő igényeket kielégítő facsemetéket és cserjéket nevelő termelő egység kialakítása a szükséges eszközbeszerzéssel együtt.	180 000 000
Nyíradonyi Járási regionális hatókörű kábeltelevízió hálózat, rádió, internetes hírportál, hírügynökség létrehozása	Egy térségi járási együttműködésben megvalósítandó és üzemeltetendő helyi televíziós hálózat, térségi hatókörű rádióstúdió, valamint a határmenti települések által is látható interneten működő hírportál és hírügynökségi iroda kialakítása	790 000 000
Nyíradony a Zöld Város	A település közösségi tereinek parkjainak teljes körű rekonstrukciója zöldfelület növeléssel a város utcáinak teljes körű fásításával, városi ingyenes wifi hálózat kiépítésével, elektromos töltő állomások létesítésével.	840 000 000
Fémhulladékhasznosító üzem megvalósítása	A környezettudatos fenntartható fejlődés és jövőbe mutató új technológiák meghonosítása a településen és a térségben gazdasági társaságok bevonásával.	600 000 000
Szolgáltató ház létrehozása	Helyi gazdaságfejlesztés lehetőségeinek tovább emelése, a szolgáltató szféra tagjainak bevonásával, koncentrált szolgáltatási pont létrehozásával.	500 000 000
Járási nagyállat vágóhíd és húsfeldolgozó létrehozása	Térségi feladatokat ellátó nagyállat (házi- illetve vadállat) vágására, illetve feldolgozására alkalmas létesítmény megépítése.	800 000 000
Élelmiszeripari feldolgozó üzem létrehozása	A helyben és a térségben megtermelt zöldségek, gyümölcsök és egyéb termények továbbfeldolgozása, tartósítása és élelmiszeripari alapanyagként való feldolgozása érdekében egy feldolgozó üzem megépítése, a szükséges technológiai eszközök beszerzésével együtt.	500 000 000

Nyíradony Város Önkormányzata 2020-2024. évre szóló gazdasági programja

Járási hűtőház létrehozása	A helyben és a térségben megtermelt zöldségek, gyümölcsök és egyéb termények továbbfeldolgozásra történő értékesítéséhez szükséges hűtőház kapacitás fejlesztése, növelése érdekében új hűtőház létesítésével.	500 000 000
Üvegház telep létesítése a Nyíradonyi Járásban	A termelési kapacitások növelése érdekében megújuló energia hasznosítással (hőszivattyú, termálkút segítségével történő fűtés kialakításával) megvalósuló zöldmezős beruházás a helyi és térségi mezőgazdasági kultúrák fejlesztése érdekében. Üvegházak telepítésével, gyártási, fűtési technológiák beszerzésével.	1 000 000 000
Almaborászat és látvány pálinka főző üzem létrehozása	A térségben megtermelt gyümölcs feldolgozása és a hagyományos párlatkészítési technológiák alkalmazása érdekében létehozandó feldolgozó üzemek megvalósítása. A projekt keretében modern feldolgozási lehetőségek jelenhetnek meg a településen és a térségben egyaránt amelyek kézzel fogható gazdaság élénkítési lehetőségeket teremtenek meg az itt működő vállalkozások számára.	800 000 000
Nyíradony turisztikai vonzerejének növelése, új turisztikai attrakciók létrehozásával, az igénybevehető szolgáltatások körének bővítésével	A település Északi részén található különleges terület bevonása a turisztikai tevékenységbe, gyalogos és kerékpáros ösvények kialakításával, valamint a fiatalok részére quad és moto-cross pálya építése, tekintettel arra, hogy e terület domborzata e funkció kialakítását megfelelően tudja biztosítani. E két funkció hiány területként jelentkezik a szolgáltatásokban a térségben. a.) Jóléti tó medrének mélyítése, bővítése, üveg folyosó kiépítése, mesterséges sziget kialakítása, a terület vízellátásának biztosítása, horgász helyek kiépítése, hal állomány telepítése, (stégek) 3 db 16 nm-es faház építése, szabad főzőhelyek építése, b.) Skanzen (180 nm-es) építése, a tájhagyományok megjelenítésével, helyi népművészeti gyűjtemények bemutatása, a falusi gazdálkodást	1 500 000 000

	<p>kiszolgáló épületek építése (Istálló, góré, szin, füstölő, stb.) c.) Üvegház fűthető (arborétum) 120 nm építése a helyi fauna bemutatására d.) Mini vadspark létesítése 1 ha területen. Vad élőhelyek kialakítása, a terület körbe kerítése e.) Játsszóter kialakítása f.) 6 db bungaló építése g.) Kalandpark, paint-ball pálya kialakítása</p>	
<p>Nyílászárók és szigetelő eszközök anyagok gyártására alkalmas üzemegység létrehozása</p>	<p>Speciális gyártási technológiák alkalmazásával létrejövő megújuló energiát hasznosító üzemegység létrehozása a helyi gazdasági szféra képviselőjének közreműködésével.</p>	1 000 000 000
<p>Szálláshelyek létesítése, wellnes részleg kialakításával, konferencia és gasztroturizmus helyi lehetőségeinek megteremtésével</p>	<p>Az egyesület által fenntartott szálláshelyek fejlesztése és növelése, a turisztikai attrakciók körének fejlesztésével, (wellnes részleg, gasztro turizmus, rendezvényhelyszín biztosítás)</p>	800 000 000
<p>Ifjúsági szálláshelyek létrehozása</p>	<p>Az ifjúsági szálláshelyek igénybevételei lehetőségeinek megteremtése a hazai turizmus erősítése érdekében. A szolgáltatási kör ezen szegmense jelenleg nincs jelen a településen és a térségben ezért fontos hiányt pótol ezen turisztikai attrakció megteremtésének lehetősége.</p>	500 000 000
<p>Ifjúsági kulturális központ fejlesztése interaktív sportjáték pálya kialakítása</p>	<p>A településen élő életminőségének és szabadidejük hasznos eltöltésének érdekében a meglévő ifjúsági kulturális központ által nyújtott szolgáltatások körének fejlesztése, a meglévő épület energetikai korszerűsítésével, felújításával, bővítésével</p>	640 000 000